

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 54.

Vydána dne 10. června 1922.

Obsah: (163. a 169.) 163. Zákon, kterým se částečně zrušuje zák. čl. LXIII. z roku 1912 o výjimečných opatřeních a mění některá ustanovení o stanném právu. — 169. Zákon, jímž se doplňuje zákon ze dne 19. března 1876, čís. 28 ř. z., o lhůtách k opravným prostředkům v řízení před úřady finančními.

168.

Zákon ze dne 23. května 1922,

kterým se částečně zrušuje zák. čl. LXIII.
z roku 1912 o výjimečných opatřeních a mění
některá ustanovení o stanném právu.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Článek I.

Hlava I. a III. zák. čl. LXIII. z roku 1912 o výjimečných opatřeních pro případ války se zrušují s těmito výhradami:

1. Všechna opatření učiněná podle něho a podle dodatečných zákonů k němu vydaných, ať vládami, ať ministrem s plnou mocí pro správu Slovenska, zůstávají v platnosti s výjimkami uvedenými v odstavci 2. a 3.; vláda odvolá ta v platnosti zachovaná opatření, u nichž není již příčin, pro něž byla učiněna.

2. Na místo opatření, vydaného podle § 11 o předběžné cenzuře, nastupují v příloze uvedená ustanovení §§ 487 až 494 tr. ř. z 23. května 1873, č. 119 ř. z., se změnami a doplňky, zavedenými zákonem z 9. července 1894, čís. 161 ř. z., a z 24. července 1919, č. 442 Sb. z. a n., a s omezením, že platí ustanovení tato jen pro řízení o trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisu. Úřadem bezpečnostním tam uvedeným rozumí se administrativní policejní vrchnost první stolice. Ustanovení šu 574, odst. 2. zák. čl. XXXIII. z roku 1896 budiž užito i při nálezu podle šu 493 tr. ř. z 23. května 1873, č. 119 ř. z. Pro stížnost podle § 494 tohoto trestního řádu platí kromě případu šu 491, odst. 2. lhůta třídní.

3. Opatření učiněná podle § 12 o trestním řízení stanném (nař. uh. min. sprav. čís. 9550/1915 I. M. E. a 41.900/1917 I. M.) zůstávají v platnosti s těmito změnami:

§ 1.

(1) Právo stanné může býti prohlášeno zpravidla jen podle usnesení vlády a jen v případech těchto trestných činů:

a) při zločinu vzpoury podle §§ 153 až 155 zák. čl. V. z roku 1878,

b) jestliže v jednotlivých, případně i více okresích, zvláště nebezpečným způsobem se šíří vraždy (§ 278), úmyslná zabití (§§ 279 a 280), loupeže (§§ 344 až 349), zhárství (§§ 422 až 424 zák. čl. V. z r. 1878), obecně nebezpečná poškození cizího majetku na vodních dílech, železnicích a lodích, telegrafech, telefonech a dílech důlních (§§ 429, 434 až 436, 439, 444 zák. čl. V. z r. 1878, § 12 zák. čl. XXXI. z r. 1888 a § 14 zákona z 22. března 1920, čís. 197 Sb. z. a n.) nebo zločin proti veřejnému zdravotnictví podle šu 315 zák. čl. V. z r. 1878. Podle okolností může býti užití stanného práva omezeno na ty, kdož se dopustí těchto činů zvláštním, určité označeným způsobem.

(2) Je-li obava, že by vyhlášení stanného práva nestalo se včas, může výjimečně prohlásiti stanné právo pro obvod Slovenska ministr s plnou mocí pro správu Slovenska v Bratislavě a pro obvod Podkarpatské Rusi guvernér Podkarpatské Rusi v Užhorodě v dohodě s předsedy soudních tabulí a vrchními státními zástupci oněch obvodů, pro něž má býti řízení stanné prohlášeno, a v případech zvláště naléhavých, není-li ani uvedení ministra s plnou mocí pro správu Slovenska v Bratislavě, případně guvernéra

Podkarpatské Rusi v Užhorodě možným, župan v dohodě s předsedy sborových soudů první stolice a státními zástupci oněch obvodů, o něž jde. V tomto posledním případě nemohou býti rozsudky vykonány, dokud nedojde potvrzení vyhlášení stanného práva ministrem s plnou mocí pro správu Slovenska, po případě guvernérem Podkarpatské Rusi. Nebude-li toto potvrzení vyhlášeno do 8 dnů, pozbývá vyhláška stanného práva županem učiněná platnosti a stanný soud jest povinen postoupiti všechny případy řádnému soudu.

O prohlášení stanného práva podle odst. 2. tohoto paragrafu budiž vláda neprodleně uvědoměna.

§ 2.

O prohlášení stanného práva musí vláda bez prodlení podati zprávu Národnímu shromáždění nebo, nezasedá-li, Stálému výboru podle § 54 ústavní listiny. Vláda je povinna stanné právo zrušiti, jakmile některá sněmovna nebo Stálý výbor podle § 54 ústavní listiny o to žádá.

Článek II.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení a pozbude jí dnem 31. prosince 1930.

(2) Trestní řízení ve věcech tiskových, zahájené před účinností tohoto zákona, budiž skončeno podle předpisů dosud platných. Za zahájené pokládá se řízení, jakmile byl učiněn návrh na zabavení.

(3) Nedotčena zůstávají ustanovení vojenských trestných řádů zák. čl. XXXIII. z roku 1912 a ze dne 5. července 1912, č. 131 ř. z., trestního řádu ze dne 23. května 1873, č. 119 ř. z., zákona o lidových soudech pro stíhání válečné lichesy ze dne 17. října 1919, č. 567 Sb. z. a n. a zákona o stíhání podloudného vývozu ze dne 18. března 1920, č. 188 Sb. z. a n. o přípustnosti stanného řízení pro jiné trestné činy než v §u 1, čl. I., al. 3. uvedené.

(4) Ustanovení §§ 567, odst. 1. a 2., 568, 575 č. 1. odstavec 1. a odstavec 2., dále hlavy XXV. tr. ř. zák. čl. XXXIII. z r. 1896 a § 49, odst. 1., 2., 4. a 5. tiskového zákona zák. čl. XIV. z r. 1914 pozbývají platnosti.

Článek III.

Ustanovení § 2, čl. I., al. 3. platí také, vyhlásí-li se stanné právo v kterémkoli obvodu

Československé republiky podle jakéhokoli zákona.

Článek IV.

Ustanovení čl. I., čís. 1, 2, 3 § 1 a čl. II. odst. 2. a 4. platí pouze na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

Článek V.

Výkon zákona ukládá se vládě.

Příloha.

§§ 487 až 494 tr. ř. z 23. května 1873, č. 119 ř. z., se změnami, zavedenými zákonem z 9. července 1894, č. 161 ř. z., znějí takto:

1. § 487:

Tiskopisy, které jsou vydány nebo rozšiřovány proti ustanovením zákona tiskového, nebo které jest stíhati pro jich obsah v zájmu veřejném, může zabaviti úřad bezpečnostní sám nebo k vybidnutí státního zástupce.

V ostatních případech může jedině soud naříditi, aby tiskopis byl zabaven, a to, když soukromý žalobce byl podal obžalobu a učinil v ní návrh na zabavení.

Na opatření, jímž se tiskopis zatímne zabavuje, nelze si zvlášť stěžovati.

Zabaví-li úřad bezpečnostní tiskopis sám nebo na vybidnutí státního zástupce, oznámí to ve 24 hodinách státnímu zástupci místa, v němž má sídlo soud, kterému přísluší vykonávati pravomoc ve věcech trestních, a přiloží výtisk tiskopisu.

2. § 488:

Dal-li zabaviti tiskopis státní zástupce, požádá ve třech dnech od té chvíle, kdy mu bylo oznámeno, že zabavení bylo provedeno, sborový soud první stolice nebo podle případu soud okresní (§ 485), aby zabavení tiskopisu potvrdil.

Zabavil-li úřad bezpečnostní tiskopis sám, nařídí státní zástupce ve třech dnech, počítajíc ode dne, kdy mu to bylo oznámeno, aby úřad bezpečnostní zabavení zrušil, nebo požádá jako v předešlém případě soud, aby je potvrdil.

3. § 489:

Soud ve třech dnech zabavení potvrdí nebo zruší. Zabavení pomine a úřad bezpečnostní

je na požádání strany ihned zruší, nepotvrdil-li je soud v osmi dnech po tom, kdy bylo provedeno, a nepodal-li státní zástupce stížnost proto, že zabavení nebylo potvrzeno.

Zabavení, jež bylo potvrzeno, trvá až do konečného rozhodnutí ve věci hlavní (§ 490).

Dalšímu trestnímu stíhání není však na újmu, že nebylo šetřeno toho, co je nařízeno v §u 488, nebo že bylo zabavení zrušeno.

4. § 490:

V osmi dnech po tom, kdy bylo zabavení potvrzeno, navrhne státní zástupce, pokud se tak již nestalo, aby bylo u soudu zahájeno přípravné vyšetřování, nebo podá spis obžalovací (§ 91); jinak zabavení pomine a zruší se na žádost strany.

5. § 491:

Pominulo-li zabavení tiskopisu, jež byl úřad bezpečnostní provedl sám nebo k vybídnutí státního zástupce, nebo bylo-li zrušeno, náleží tomu, kdo zabavením utrpěl škodu, náhrada prokazatelné škody ze státní pokladny, avšak při výslovném zrušení jen tehdy, nebylo-li zabavení uznáno za ospravedlněné ani obsahem tiskopisu ani opominutím předpisů obsažených v zákoně tiskovém. Tento nárok na náhradu škody dlužno prokázati ve čtrnácti dnech u soudu, jinak zanikne.

Soud rozhodne o nároku, vyslechna státního zástupce; na jeho rozhodnutí lze si stěžovati do osmi dnů.

6. Zákon z 9. července 1894, č. 161 ř. z.

§ 4:

§ 491 tr. ř. z 23. května 1873, č. 119 ř. z., zůstane v platnosti s těmito změnami:

Bylo-li by zabavení, třebaž i soudně potvrzené (§ 488 tr. ř.) pravoplatně uznáno za neospravedlněné ať po projednané obžalobě, ať po objektivním řízení (§ 493 tr. ř.) po provedení řízení o námitkách, budiž dána osobě zabavením poškozené vždy náhrada prokazatelné škody ze státní pokladny; při tom budiž užito obou posledních vět §u 491 tr. ř.

§ 5:

Nařídil-li státní zástupce aneb úřad bezpečnostní zabavení tuzemského periodického tiskopisu, budiž při výkonu zabavení, stalo-li se pro obsah tiskopisu, udán článek, pro který tiskopis byl zabaven, jinak však důvod zabavení. Bylo-li zabavení nařízeno toliko pro jednotlivá místa některého článku, buďte tato místa oznámena při výkonu zabavení.

Tato oznámení nevylučují stíhání z jiných neoznámených důvodů.

Oddělitelné části tiskopisu (přílohy novin atd.), které neobsahují nic trestného, buďte ze zabavení vyňaty.

7. § 492:

Jestliže soud zastaví přípravné vyšetřování nebo zproští obžalovaného obžaloby, nařídí přec, aby tiskopisy byly zcela nebo z části zničeny a zapoví, aby nebyly dále rozšiřovány, shledá-li, že obsahem tiskopisu byl spáchán trestný čin.

8. § 493:

I když nežaluje státní zástupce určité osoby, může žádati ve veřejném zájmu, aby soud nalezl, zda byl obsahem tiskopisu spáchán trestný čin, a je-li tomu tak, aby další rozšiřování tiskopisu zapověděl. O tom rozhodne sborový soud první stolice, a jde-li o přestupek, příslušný okresní soud, v sedění veřejném, vyslechna státního zástupce; tímto nálezem se však nepředbíhá řízení trestnímu, které by později bylo zavedeno proti určité osobě.

Proti tomuto rozhodnutí soudu, kteréž, bylo-li jím zapověděno tiskopis rozšiřovati, budiž v sídle soudu veřejně přibito a úředními novinami vyhlášeno, může každý účastník v osmi dnech po vyhlášení podati námítky, o nichž rozhodne soud v sedění veřejném, vyslechna státního zástupce a toho, kdo námítky podává.

9. § 494:

O stížnostech na nálezy podle §§ 487, 489, 491 a 493 rozhodne sborový soud první nebo druhé stolice podle toho, vydal-li je soud okresní nebo sborový soud první stolice. Dalšího opravného prostředku není.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Beneš v. r.

Udržal v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Vrbenský v. r.

Černý v. r.

Staněk v. r.

Šrámek v. r.

Habrman v. r.

Dr. Déřer v. r.

Tučný v. r.

L. Novák v. r.

A. Novák v. r.

Srba v. r.

Dr. Šrobár v. r.,

též za ministra Dra Mičuru.